

פרוטוקול מס' 33

מישיבת ועדה הכספית
יום א', כ"ב בניסן תשל"ד - 14.4.74, שעה 10.00

נכחו:

- חברי הוועדה:
- ע. אמוראי - מ"מ היו"ר
 - ש. ארליך
 - א. אפרת
 - י. גולן
 - צ. גרשוני
 - א. מלמד
 - ש. פלומין
 - ג. פח
 - ד. קורן
 - ה. קורפו

- מוזמנים:
- ב.ע. צוקרמן - סגן הממונה על הכנסות המדינה
 - ד. בן-חיים - דובר מינהל הכנסות המדינה
 - י. הרועה - מינהל הכנסות המדינה

יועץ כלכלי לוועדה: א.נ. פלוג

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: הכנסות המדינה לשנת הכספים 1974/75.

אני פותח את הישיבה.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

הכנסות המדינה לשנת הכספים 1974/75

אנחנו מחילים היום לדון בתקציב המדינה לשנת הכספים 1974/75 ונחיל כפי שמקובל בדיון באומדן הכנסות המדינה.

ב.ע. צוקרמן:

נציגי מינהל ההכנסות הופיעו כמה פעמים בפני הוועדה בשבועות האחרונים וחלק מן הבעיות שברוך כלל מוצגות בפתיחה הדיון על מינהל ההכנסות הוצגו, לכן אדבר במקצה על ענין אומדן ההכנסות.

אחיל ב-1973/74, וחלקו לכם לוח המראה

כיצד נסתיימה שנת 1973/74. החידושים כפי שאחם רואים: האומדן המקורי שהוגש לקראת אפריל 1973 היה 12.9 מליארד ל"י; האומדן אחרי התקציב הנוסף היה 15.750 מליארד. במשך השנה נוסף אומדן הכנסות של 2.85 מליארד ל"י, מחוכם ב-1,300 מליארד לירוח זו חוספת על חשבון יבוא בטחונות, שזה דבר שקל לנו לגבות כי הוא עובר מכס למס. מימוש האומדן הגיע ל-15.309 מליארד מחוץ 15.750 מליארד, זאת אומרת - גרעון של 440 מליון לירות, וזאת השנה הראשונה שיש גרעון לאחר שנים שבהן עלינו חמיד על האומדן.

ש. ארליך:

האם זה קשור בשביחה?

ב.ע. צוקרמן:

זה קשור גם בשביחה, וגם בעובדת הגיוס. איננו מתרצים בזה את ההפדש, אבל 10,000 ימי גיוס של מפקחים זה חובה - כאשר מספר המפקחים אינו גדול ומגיע ל-500 במס הכנסה - ויש לכך השפעה על כמות השיעורים.

הגרעון מחלק חצי חצי בין מסים ישירים ועקיפים. במס הכנסה לא גבינו 207 מליון לעומת האומדן. הסיבות במס הכנסה: א. השביחה השפיעה במידה מסויימת, וקשה לי לאמוד כמה במדוייק; ב. חלק לא קטן מאותם 207 מליון לירות מהווה מלווה המלחמה שהתחיל רק באוקטובר ועד שנכנס למהלך וציני לא הכניס את מלוא האומדן של 400 מליון שחזינו; ג. יש לנו פחות הכנסות ממה שחזינו מעצמאיים וחברות, בעיקר כתוצאה מהמלחמה, וזה מתבטא בעיקר אצל מעבידים קטנים, החובות של המעבידים הקטנים גדלו, ואנחנו מניחים שנגבה אותם בשנה השוטפת.

במסים העקיפים עיקר הגרעון היה לאו דווקא במכס על יבוא, אלא במס קניה, וזה מחלק ליבוא וליצוא מקומי. ביבוא מתבטאת הירידה במס קניה בעיקר במוחרות, ובמחצית השניה של השנה ניכרת השפעה של המלחמה. גם בייצור המקומי הייתה ירידה בגלל ירידת הפעילות. ההבדלים בין סוד 7 וסוד 8 בדפים שחילקנו נותנים את ההבדלים בין ההכנסה למעשה לבין האומדן. מס נוסף שבו היה גרעון היה בדלק. הצדקה בדלק הייתה נמוכה, וההעלאה הגדולה בתעריפים לא פיצתה על הירידה בתצרוכה. אותו הדבר היה גם במלט - ההכנסה פחות מן האומדן. כנזכר לעיל גם לגבי מס בולים וכול בטחון שוגישים לפעילות כלכלית.

האומדן לשנת הכספים 1974/75 מבוסס כמו כל שנה על הנחות מסויימות בקשר למה שיקרה במשחנים כלכליים ומשקיים: חוצר לאומי גולמי, חוצר לאומי, יבוא, שכר וצריכה פנימית. ערכתי השוואה מה היו ההנחות שלנו ומה ההנחות שהונחו לבסוף על שולחן הכנסה וראיתי שכמעט בכולם המספרים גבוהים יותר מהתקציב הלאומי הסופי. זאת אומרת, אם התקציב של 20.4 מליארד לירות, כפי שהגשנו אותו, היה מבוסס על נתונים ואנחנו מודים שהוא היה מתוח כאשר הוגש, הרי עכשיו הוא קצת פחות מתוח כאשר מסתכלים על הנתונים המעודכנים של התקציב הלאומי. אנחנו לא רואים שיהיה שינוי על מה שחזינו, ואנחנו סומכים יותר על כך שהאומדן יהיה נוח למימוש. לדוגמה: הגידול בתוצר הלאומי היה 32%; אנחנו הנחנו בטיוטה הסופית שהוא יגיע פחות או יותר ל-34%, כך שההבדלים לא כל כך גדולים. בשכר - שזה נחון רגיש ובתקציב הלאומי אינו מופיע - האומדן שלנו היה כזה: סך הכל עלייה שכר של 28%, מזה - 23% עליה בשכר הממוצע למועט, ו-3.5% גידול במספר השכירים. - 22% בחוספת השכר מחלקים כך: 14% חוספת יוקד ו-8% חוספות שכר אחרות. היועץ הכלכלי של שד האוצר חושב שחוספת היוקד תהיה 17%. אגב, זה לא משפיע על ההכנסות, כי זה כולו פטור ממס.

י.ש. פלומיין:

זה כן משפיע.

ב.ע. צוקרמן:

השפעה שולית ביותר.

ש. ארליך:

האם הנתונים האלה מתייחסים לאפריל-מאוס?

ב.ע. צוקרמן:

האם אהה בוצעה לונדא אם זה כולל את ינואר 1975?

ש. ארליך:

נכון.

ב.ע. צוקרמן:

אני חושב שהאומדן של 17% של דוברת אינו כולל את ינואר 1975, אבל כולל את ינואר 1974. אצלנו זה לא כולל את ינואר זה, אלא את ינואר הבא, וצריך להביא בחשבון את ההבדלים בין ינואר 1974 לינואר 1975.

מה שיותר מעניין לצרכי אומדן המסים הוא מה יהיה הגידול בשכר שאינו חוספת יוקר. האומדן היה של 8% שזה בעיקר זחילת שכר ותוספות למיניהן. אני חושב שאומדן זה הוא קצת יותר מן האומדן של היועץ הכלכלי של שר האוצר, אבל אנחנו חושבים אותו כסביר לשנה הקרובה.

י. גולן:

אם לא תהיה ממשלה ונעמוד בפני בחירות, יהיו לחצים בעניין השכר.

ב.ע. צוקרמן:

אומדן סך כל ההכנסות - עליה של כ-30%. אם היינו מביאים בחשבון את ההפחתות במס ומסתכלים מה היה הגידול היינו רואים שזה דומה לעליה בהכנסה הלאומית - עליה של כ-32%-33% בשנה הקרובה. בדרך כלל כלל הוא שהמסים עולים במקביל, פחות או יותר, להכנסה.

החלוקה בין מסים ישירים ועקיפים בשנה הקרובה: המסים הישירים יעלו במקצת מ-46.3% מסך המסים ל-46.6% מסך המסים, זה כולל כמובן מלוות. הגידול הוא ביחס די דומה למה שהיה בשנים האחרונות. היו שנים שזה היה קרוב יותר ל-50%. לעתים נדמה לי שמיחסים משמעות יתרה לחלוקה בין מסים ישירים ומסים עקיפים, וכדי לבחון את השווי צריך להסתכל בפירוט של כל אחד מן המסים. מס חברות, למשל, הוא מס ישיר, אבל לא ברור לגמרי אם ההשפעה שלו דומה להשפעה של מס על יחידים, היוח וגידול במס חברות יכול להעלות מחירים או לא, כי הוא מגולגל.

אשר למסים השונים: מס ההכנסה, שהוא עדיין המס הגדול ביותר - החוספת במס הכנסה היא כ-2 מליארד ל"י, שזה סכום נכבד מאד, גידול של כ-30% לעומת השנה הקודמת. אין כל כך טעם להסתכל על כלל העליה במס הכנסה, וכדאי להסתכל על המרכיבים השונים: הגידול בהכנסות משכירים הוא ב-27%, המתחלק בצורה הבאה: 23% בשכר הממוצע למועסק, ו-3.5% גידול במספר השכירים. כל עליה של 1% במספר השכירים מגדילה ב-1% את המס משכירים. העליה בשכר השכירים, שאינו חוספת יוקר, היא כפי שאמרנו 8%. כל 1% של עליה בשכר למקרה של שכיר מעלה את הכנסות מס הכנסה ביותר מ-1% וקרוב ל-2%, וזה מה שאנחנו קוראים - גמישות של המס ביחס להכנסה משכירים. אדוגמה: חבדות. עליה בהכנסה של חברה ב-1% היא עליה של 1% במס, כי אין שם סולם שיעורים פרוגרסיביים, אלא אחוז קבוע. על כל לירה נוספת אני לוקח אחוז שווה של מס הכנסה. אצל השכירים הסולם הוא פרוגרסיבי. אם אדם מרוויח 750 לירות, שזה על סף ההכנסה, המס שלו הוא אפס. אם הוא מרוויח עוד לירה, הרי שזו חוספת של אחר חלקי 751, אבל החוספת למס היא אין סוף, כי הוא עלה מאפס מס ללירה מס. לגבי הלירה השנייה יש לו עליה באחוז מסויים בהכנסה, אבל חוספת של 100% בגביה. בממוצע, לאורך כל הסולם, זה יוצא שכל לירה של חוספת, כל 1% של חוספת הכנסה נותנת 2% חוספת לגביות של מס משכירים. ככל שההכנסות הממוצעות עולות, המקדם הזה הולך ויורד. לבן גם אצל עצמאיים הגמישות יותר קרובה ל-1.5% מאשר ל-2%, כי אצלם ההכנסות גבוהות יותר מאשר אצל שכירים, אם העליה בשכר שאינו חוספת יוקר היא 8%, הרי העליה במס משכירים תהיה 16%. בחוספת של 3.5% זה מגיע ל-20%, ו-7%-8% נוספים מוסברים על ידי כך שבשנה הבאה נגבה מלווה מלחמה שנה שלמה ולא חצי שנה. יוצא שההכנסות משכירים ב-1974 גבוהות ב-27% מההכנסות ב-1973. חלקם של השכירים מסך כל גביות מס הכנסה יורד, וזו מגמה די מתמדת בשנים הקרובות. בעוד שחלקם היה 40% ב-1973 מסך כל הגביות מנישומים, הוא יהיה 39% ב-1974. זאת בגלל העליה הגדולה הצפויה מהכנסות חברות.

י.ש. פלומין:

באיזו מידה אחס מנטרלים מהכנסות שכירים עובדים, שהם אינם מנהלים, אך בעלי שליטה?

יש גם בעלי שליטה, שאינם מנהלים ומקבלים הכנסות מהחברות במשכורות. למשל איש ואשתו שותפים בחברה. הוא מנהל, היא לא. היא עובדת בחברה ומקבלת משכורת מן החברה, אבל היא בעלת שליטה. מס הכנסה וואה אותם בהרבה מובטחם כשותפים לבעלות, להכנסות, כעצמאיים.

לא ידוע לי על כך, אבל לדעתי זה סכום קטן מאד ביחס לסך כל המיליארדים הנגבים משכירים. באופן מעשי למנהל חברה פוחחים חייק 3. אם נפתח לו חייק של מנהל חברה הוא נכלל, אם לא - הוא נכלל כשכיר.

ב.ע. צוקרמן:

ש. ארליך:
אני זוכר שדובר על 120,000 עצמאיים, על 18,000 חברות ועל 600,000 וכמה שכירים. החמונה הזאת היא מעוותת במקצת, כי אין 18,000 חברות הפועלות כחברות תעשייתיות ומסחריות המשלמות מס. כל הבתים המשותפים או שותפות של שניים בגוש, בחלקה מסויימת, ושומים כחברות.

ב.ע. צוקרמן:

עם מה שאחה מונה המספר מגיע ל-30,000 בערך ולא ל-18,000. אני מוכן לבדוק.

ש. ארליך:

מה מספר החברות התעשייתיות והמסחריות פרופר החייבות במס והמשלמות מס?

ב.ע. צוקרמן:

אני מסכים שזה פחות מ-18,000, אבל לא בגלל חברות של בתים משותפים. זה קרוב

אולי ל-12,000 חברות.

ש. ארליך:

חראה את החלק של החברות. הוא לאין שיעור הרבה יותר גבוה מחלקם של השכירים.

ב.ע. צוקרמן:

זה תלוי. מחברה כמו בנק לאומי גובים הרבה כסף.

ש. ארליך:

יש לך בנק לאומי אחד במדינה.

ב.ע. צוקרמן:

מבחינת פרופורציות המשק שלנו מצטיין בויכוחיות גבוהה מאד, וזה מחבטא בעיקר בחברות. חלק קטן של חברות מכניס חלק גדול.

ש. ארליך:

זה שייך למדיניות הכלכלית של שר האוצר, שגרם לריכוזיות של חברות גדולות עשירות.

ב.ע. צוקרמן:

בעצמאיים אנחנו צופים עליה של 22%.

ח. קורפו:

באחוזים מדובר על ירידה לא על עליה.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

בסכום האבטולוטי זה חוספת של 230 מליון לירות.

צ. גרשוני:

חבר-הכנסת דוד קורן ואני נוסעים לאזכרה ליושב-ראש הכנסת הקודם ואובן ברקת ז"ל.

אנחנו חושבים שאין זה בסדר שמקיימים ישיבה בשעה שמחגיגת האזכרה.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

שמענו את ההודעה.

ב.ע. צוקרמן:

הגביות של עצמאיים מהחלקות כך: חלק גדול במקדמות על חשבון השנה השוטפת; חלק על חשבון השנה שעברה; חלק, לצערי, על חשבון הכנסה מלפני שנתיים; וחלק, שוב לצערי, על חשבון הכנסה מלפני שלוש שנים יותר. בסך הכל אנחנו חושבים שקצב הגידול של הכנסות מעצמאיים יהיה דומה למה שהיה בשנה שעברה, אף כי יש להביא בחשבון כי בחלק השני של השנה שעברה הייתה השפעה של המלחמה. מה שחשוב לציין אצל העצמאיים - וזה קורה יותר ויותר בשנים האחרונות - שיש מעבר לסטטוס של חברות. זה אחד הדברים המסבירים את הגידול העצום לעצמאיים שאנחנו חוזים בהכנסות מחברות.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

לענין ההערכה: אחת קובע, נניח, לעצמאי יהלומן שהוא מרוויח 40,000 לירות לשנה.

האם ברגע שהוא הופך לחברה בע"מ אין ענין של הערכה, יש רק ספרים?

ב.ע. צוקרמן:

הוא חייב לנהל ספרים.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

אבל אין הערכה?

ב.ע. צוקרמן:

ענף היהלומים הוא פרובלימטי. הכלל העקרוני הוא שחייבים לנהל ספרים ולהביא אישור של רואה חשבון. בענין היהלומים אני יודע שמנסים לעשות

ב.ע. צוקרמן:

משהו, כי יש שם בעיה, אבל אחת הטענות היא שזה ענף נייד ביותר.

אני מבקש שחביא תשובה לוועדה.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

ב.ע. צוקרמן:

בחברות אנחנו צופים גידול של 54% לעומת השנה הקודמת. זו ירידה לעומת הגידול שהיה ב-1973. ב-1973 היה גידול של 80%, ובהשוואה ל-1973 אנחנו צנועים יותר בהערכה.

על מס רכוש ומס עזבון כחבנו בדברי ההסבר שלנו ואינני רואה מקום להוסיף, אלא אם יהיו שאלות לחברי הוועדה. השינויים צמט עזבון אינם דרסטיים.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

מתי תנהיגו את הרפורמה במס עזבון כשם שהנהגתם במס הכנסה? הרי אם אדם נפטר בחקופה של אינפלציה הכוונה לא הייתה שבסופו של דבר יפקיעו מהיורשים את כל הרכוש, וזה מה שקורה עכשיו. אני מכיר מקרה של חנות משותפת לשניים. אחד נפטר ויש שלושה יורשים. אחד מהם אמר לי כי אם לא יגדילו את הפטורים יהיה עליהם למכור את העסק כדי לשלם את המס. אותו הגיון שהיה במה שעשינו לגבי מס הכנסה קיים גם לגבי מס עזבון. יש לעשות החאמה לאינפלציה.

י.ש. פלומין:

חצטרף לחוק שמציע חבר-הכנסת ארליך.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

מה שיעור ההחאמה?

ש. ארליך:

על פי ערך הליחה מ-1964 ל-1974.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

מ-1964 לא שינו?

ש. ארליך:

לא.

ב.ע. צוקרמן:

אני מסכים להערות. אנחנו מעבדים הצעה, הסיבה שעייכבה אותנו היא שוועדת אשר עדיין עובדת. עקרונית אציע שיש מקום להחאים את הניכויים, אבל בהצעת החוק של חבר-הכנסת ארליך אני מציע שנדון יחד עם ההצעה שתהיה בעקבות דוח ועדה אשר.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

אנשים יודעים שמהו מחבשל וכחוצאה מזה מעכבים פעולות משפטיות וכדומה.

י.ש. פלומין:

לפי השינוי בחוק תאריך הפטירה קובע ולא תאריך השומה.

ב.ע. צוקרמן:

אם נגיש את החוק בדצמבר 1974 הסמכות בידי הכנסת להחיל אותו מינואר 1974. מספר המקרים שגובים מהם מס עזבון הוא מועט ביותר.

ש. ארליך:

מס עזבון לא השיג את המטרה שהציבו לעצמם המחוקקים.

א. אפרת:

האם יש מעקב אחר עזבונות של השנים האחרונות? מה הפיגור בגבייה?

ב.ע. צוקרמן:

יש פיגור מסויים. בדרך כלל הפיגור יותר גדול בעזבונות קטנים וקטן יותר בעזבונות גדולים, שבהם יש טיפול מידי. אבל באשר לסדר העדיפויות ובהקצאת כוח אדם במס הכנסה זה לא תופש את המקום הראשון וגם לא את המקום השני. יש להם כ-15 עובדים, ולמרות שמספר המקרים קטן, מספר התיקים שהם צריכים לעיין בהם הוא גדול.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

צריך להחאים את מס העזבון. האם זה המס היחיד שלא נעשתה לגביו החאמה?

ב.ע. צוקרמן:

אינני חושב שיש עוד מסים.

ב.ע. צוקרמן:

לפני שאני עובר למסים עקיפים אחעכב על מס שהוא למעשה מס עקיף, אבל מבחינות אדמיניסטרטיביות נכלל במסים הישירים, וזהו מס שירותים על בנקים וחברות ביטוח, שיכניס כ-55 מליון לירות, שזה 3.5% מההכנסות והשכר של הבנקים וחברות הביטוח. המס הזה היה צריך להיות הסנונית הראשונה של מס ערך מוסף, אבל בינתיים הוא הסנונית היחידה.

הוא גולגל.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

צריך לבדוק את זה. לפי דעתי הוא לא גולגל.

ב.ע. צוקרמן:

במסים עקיפים אין חידושים, והסבדים על כך ניתנים מעמוד 231 בחוברת הכחולה. במכס אנחנו חוזים גידול של 22% בהכנסות, וזה כולל בתוכו יבוא בסחונני בסך של מיליארד ו-350 מליון לירות.

מה אומדן הגידול ביבוא?

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

ב.ע. צוקרמן:

זה מבוסס על 17% ביבוא, אבל החקציב הלאומי העלה את האומדן הסופי ל-20%. בחוץ היבוא ההכנסות באות בעיקר ממסי חצרוכה וגם מחומרי גלם כאשר מדובר על היטל יבוא, וזה נוח פחות או יותר גידול של 15%. במס קניה יש לנו גידול של 43% לעומת 1973. זה מבוסס על שני דברים: ראשית - בצריכה הפרטית צפוי גידול של 30%, ויש קשר בין מס קניה לבין הגידול בצריכה הפרטית. שנית - העלאות של 5% במס קניה לאורך כל הקו מאוקטובר, שהתבטאו במחצית השנה ב-1973 ויתבטאו בכל שנת 1974.

מה שיעור מס הקניה על גלמים?

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

בדרך כלל אפט. הוא מוטל רק על מוצרים מוגמרים.

ב.ע. צוקרמן:

כמה מחברי הוועדה, מכל הסיעות, פנו למר נויזנברג בקשר למיסוי עקיף על גלמים של פלסטיקה ו-פי.בי.סי. אולי נקבל על כך תשובה מחר.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

ב.ע. צוקרמן:

בדלק יש חחזית עליה של 16% בלבד. העליה הגדולה במחיר הדלק לאחר המלחמה תשפיע על מיתון בצריכה וגם הגידול במספר הקניות יהיה קטן יותר, כי המספר הממוצע של נסיעות למכונית יהיה קטן יותר, יש לנו נחוננים על מה שקרה השנה. בדלק, למשל, שיעור הגידול במס ייצור היה השנה רק 9% לעומת השנה שעברה, בעוד שהאומדן הוא עליה של 24%.

האם זה המס היחיד המוטל על דלק?

י.ש. פלומין:

כן. היטל יבוא אינו מוטל על דלק גולמי.

ב.ע. צוקרמן:

בבלו טבק אנחנו חוזים גידול של 27% ב-1973, למרות שב-1973 היה גידול של 42%. בבלו משקאות אנחנו אומדים גידול של 35%. בבלו מלט אנחנו חוזים עליה גדולה, הנובעת מן העובדה שב-1973 היחה ירידה.

ב-1973 לא היחה ירידה.

י.ש. פלומין:

ב.ע. צוקרמן:

היה אומדן של 123 מליון, אבל הגביה היחה רק - 96 מליון ב-1973/74, זאת אומדן שקיבלנו רק 78% מן האומדן.

במס נסיעות חוץ אנחנו חוזים עליה של 30% לעומת 1973, זה לא כל כך בגלל הגידול במספר האבסולוטי של הנסיעות, אלא מהסיבה שמחירי הנסיעות יקרים יותר.

במס בולים אנחנו צופים עליה של 33%. במס זה גבינו רק 58% מן האומדן שהיה צפוי ב-1973, בגלל הירידה בפעילות הכלכלית בדביעון השלישי של 1973.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

מה זה "מכירות על ידי הדואר"?

הכוונה לבולי הכנסה שהדואר מוכר.

ב.ע. צוקרמן:

יש המלצה להעביר חשלומים שונים באמצעות ביול. האם זה כלול בחוך זה?

ח. קורפו:

זה עדיין לא בוצע, כי משרדים שונים הצביעו על קשיים אדמיניסטרטיביים.

ב.ע. צוקרמן:

במס שעשועים יש החאוששות, למרות שחשבו שענף זה הולך וכלה מן העולם, בסכומים אבסולוטיים אנחנו חוזים הכנסה של 5 מליון לירות. הסלביזיה הנחיתה מכה גדולה על הקולנוע, אבל עכשיו זה מתחיל להחייש ונשאר הקהל הקבוע ההולך לקולנוע.

מה אומדן ההכנסות ביבוא וביצור מקומי במסגרת מס קניה?

ש. ארליך:

43% בייצור מקומי; 41% מיבוא.

ב.ע. צוקרמן:

בבול בטחון אנחנו חוזים גידול בשיעור של 33%, וזה דומה לגידול שיחול בהכנסה הלאומית ובפעילות העסקית. החלק הארי הוא בהכנסות מאגרות ורשיונות שונים. סך הכל זה מורכב מכמה מאות אגרות, חלקן עדיין מימי המנדט, החל מאגרות על רכב וכלה באגרה על הזרעה מלאכותית. בהכנסות מאגרות ורשיונות רכב אנחנו חוזים גידול של 30%. בהכנסות ממקרקעין אנחנו חוזים גידול ניכר לעומת 1973 - 50%. אנחנו חוזים החאוששות בשוק הבניה לעומת 1973 וגם עליה במחירי הדירות.

ח. קורפו:

יש כמה דברים שצריך היה לבטל אותם, כמו מס שעשועים שהכנסתו 5 מליון לירות.

ב.ע. צוקרמן:

יש תכנון להבליע כמה מסים כשהיה מס ערך מוסף.

ח. קורפו:

ממה נלקח מס שעשועים?

ב.ע. צוקרמן:

בעיקרו הוא נלקח מכרטיסים יקרים.

ח. קורפו:

גם הכרטיסים הזולים הם יקרים. כרטיס לחייל עולה 3.5 לירות, כך שההבדל בין 3.5 ל-5 לירות אינו גדול. כדאי היה לבטל את כל העניין הזה.

ש. ארליך:

החלק הארי של הכרטיס הוא היטל עינוגים, שאח זה גובה העירייה, ומזה יש לה הכנסה של מליוני לירות. אם הבטל את זה חתיה לכך השפעה ארסית.

ב.ע. צוקרמן:

ההנחה שלנו הייתה שאם נבטל את המס, אנחנו נותנים לבעלי הקולנוע 5 מליון.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

יש לכם הוצאות גבייה?

ב.ע. צוקרמן:

מעט מאד, רק הדפסת בולים.

א. אפרח:

אפשר לבטל את המס על ידי כך שיחננו את זה במחנה לעיריות.

י.ש. פלומין:

אפשר לעשות זאת בצורה שמוותרים על הכל ומוזילים את סוג הכרטיסים לחיילים. כלומר, מסבדים את הכרטיסים של החיילים.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

אני מציע שחברי הוועדה ירשמו לעצמם את ההצעות ויציעו אותן בשיכום.

י. גולן:

שאלה הנוגעת למדיניות: האם נוכח הגרעון הגדול בחשבון השוטף, שיגיע ללמעלה מ-3.3 מליארד לירות, אין באוצר מחשבה לעשות משהו בכיוון היבוא ולא רק ביצוא? אם עושים משהו בכיוון היבוא האפקט יוחר גדול מאשר ביצוא, כי צמצום של 1% ביבוא, שהוא 6 מליארד, נותן 60 מליון, לעומת זאת חוספת 1% ביצוא נותנת רק 15 מליון. השאלה אם לנוכח הגרעון המדהים אין איזו מחשבה לעשות משהו בכיוון היבוא.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

אחה מציע משהו פיסקאלי.

האומדן אינו מבוסס על שינויים בשיעורי המכס או שיעורי היבוא.

ב.ע. צוקרמן:

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

במידה שאתה מתכוון לבלק של יבוא במדינה ששליש מן התוצרת שלה מהווה מרכיב היבוא ו-50% מן התעשייה מהווה מרכיב היבוא ואם אתה מתכוון לשערים אפקטיביים, הרי זה אומר ראשית כל החייקרות. השאלה מה הדבר האקוטי השנה - החייקרות או גרעון. בסך הכל צימצום ביבוא זה אומר ירידה בדרישה למטבע זר וזו אנלי החרומה היחידה שאני חוזה, אבל לעומת זאת אני חוזה החייקרות יותר גבוהה.

ש. ארליך:

להערתו של חבר-הכנסת גולן: הדרך היחידה היא פיחות דרסטי, הקפאת וווחים, דיבידנדות ושכר והידוק החגורה בצורה אכזרית.

ח. קורפז:

במלט אחם צופים גידול של 103% לעומת 1973. ההערכה הזאת נראית לי מופרזת מאד, כי בסופו של דבר המלחמה לא השפיעה על המסחר במלט, היא השפיעה על השימוש במלט. כל מי שהיה לו יד ורגל רכש ורכש, וכל מה שאפשר היה לייצר, ייצר, וכל מה שאפשר היה לייבא, ייבאו. אנחנו נוחנים פה הערכה ספקולטיבית מדי.

ב.ע. צוקרמן:

חלק מן הגידול נובע מהעלאה השיעור.

ח. קורפז:

הייצור המקומי מוגבל, אז זה יהיה שוב פעם מן היבוא, וביבוא אין גידול. נראה לי, אם כן, שזו הפרזה רבה מאד. במוצר זה לא היה צמצום בזמן המלחמה. כל מי שיכול היה לקנות קנה ומילא אח המחסנים.

ב.ע. צוקרמן:

ההשפעה של העליה בשיעור היא מכריעה, כי זו עליה מ-40 לירות לטונה ל-100 לירות לטונה. זאת אומרת, עליה של 150%. האומדן של 123 מליון נגבה כולו. אלמלא המלחמה היינו מגיעים ב-1973/74 ל-200 מליון לירות.

ח. קורפז:

אבל ההאטה בבניה לא השפיעה על הצריכה במלט, כי קנו ואגרו.

י.ש. פלומין:

הבעיה היחה - הובלה.

ב.ע. צוקרמן:

דובר באמח על הובלה, על כך שיש בניה חרושת כמויות של מלט שלא ניחן להוביל אותן בזמן המלחמה. בשאני מסתכל על האומדן של 1973 ועל החחזית שלנו, אני חושב שהיא די מתונה בהשוואה לעליה בשיעור.

י.ש. פלומין:

אם אנחנו לוקחים את הגביה כבסיס לעומת האומדן, יש בדיוק גידול של 1/3 - 15,300 מליארד לעומת 20,400 מליארד. אני רוצה להביע שמחה על האופטימיות של הממונה על הכנסות המדינה, אבל אני סבור שאם לא חתיה רעידת אדמה במשק לא יצליחו לממש חחזית זאת עם כל הרצון הטוב. זה נראה לי מעבר ליכולת הענף לממש את החחזית, אלא אם כן אחם צופים עליה בהכנסות מעבר להכנסות שקיבלנו עליהן חחזית ברוח ההכנסה הלאומית לשנת 1974. נשאלת השאלה מנין יבוא ההפרש - האם ממסים נוספים או ממלונות נוספים? הייתי מבקש שכעקרון נקבל נדברים אלה מדי חודש בחודשו.

א.נ. פלוג:

כל חודש מקבלים דוח ומחלקים אותו לחברי הוועדה.

י.ש. פלומין:

כאן אחם נוחנים ביצוע בפועל לעומת חחזית. כתוצאה מהביצוע בפועל אחם משנים את האינדקסורים לעתיד. אם אחם יוצאים מהנחה שמס מסויים יכניס לכם עשדה מליון לירות לחודש ובפועל אחם רואים שההכנסה אינה כזאת, אחם משנים את ההערכה. אבל אח הדברים האלה אנחנו לא מקבלים, כי האומדן נשאר כפי שהוא במשך כל השנה. במידה שכתוצאה מגביית יתר או גביית חסר בסעיפים שונים חשנו את האומדנים, תביאו את השינויים אלינו.

ב.ע. צוקרמן:

אני מציע שהממונה על הכנסות המדינה ידווח לוועדה אחת לשלושה חודשים על ההכנסות.

י.ש. פלומין:

קיבלנו דוח על השוואת מס-מלונות. האם אפשר לקבל נחוננים גם לגבי מס הכנסה ומלונות

יש לך נתונים על מרס 1972 ו-1974.

ב.ע. צוקרמן:

אני רוצה לגבי מרס 1973.

י.ש. פלומין:

נכין את הטבלה.

ב.ע. צוקרמן:

א. אפרח:

בראשית הוויכוח על מס הכנסה, מלווה בטחון ומס חברות היו לנו שינויים בניכויים אישיים ובגובה המס. אני רוצה לדעת מה הסכום הכללי של השינוי: כמה נוספה הכנסה ממס על חברות וכמה ירדה במס הכנסה על אישי?

ב.ע. צוקרמן:

באופן כללי זה בערך 50 מליון חוספה למחיר של הרפורמה. היינו, התחזית הייתה 680 מליון; וכעת זה 730 מליון פחות, הפסד מס כתוצאה מהקטנת שיעורי מס הכנסה. בערך כ-15-20 מליון לקחנו בדרגות הגבוהות, ונחנו כ-50-70 מליון בדרגות הנמוכות.

א. אפרח:

איך 730 מליון לירות מתחלקות?

ב.ע. צוקרמן:

הרוב המכריע של 730 מליון זה על היחיד, כי בחברות אתה לוקח מסים ומלווה יחד ואין

כמעט הבדל.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

730 - מה זה?

ב.ע. צוקרמן:

אילו לא היינו עושים את הרפורמה, היו ההכנסות במס הכנסה גבוהות ב-730.

א. אפרח:

הכוונה הייתה שלציבור אין להחזיר 730. אתה אומר שמחזירים יותר ממה שהחזירו

להחזיר.

ב.ע. צוקרמן:

אבל החוסמה הולכת לקבוצות הנמוכות. רק חלק מ-730 הולך לשכבות הגבוהות, ופחות מההצעה המקורית של האוצר -- בסביבות 20 מליון לירות. השכבות הנמוכות, לעומת זאת, קיבלו יותר מ-50 מליון. כל החוסמה מ-670 ל-730 הלכה לשכבות הנמוכות.

מ"מ היו"ר ע. אמוראי:

אנחנו מצפים להשווה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.35